

Napad na Hirošimo in Nagasaki

Japonsko mesto Hirošima, prva tarča atomske bombe, se je 6. avgusta 1945 ob 8.15 spremenilo v ruševine. Tri dni kasneje je ista usoda doletela še Nagasaki. Japonska je kmalu zatem kapitulirala, s tem pa se je končala druga svetovna vojna. A začela se je nova, hladna vojna. Američani so prvo atomsko bombo sprožili 16. julija 1945 na poskusnem poligonu v ameriški zvezni državi Nova Mehika. Noč pred 64. leti se je na kraju poskusa spremenila v dan, jedrska eksplozija pa je naredila več kot tri metre globok in 300 metrov širok krater v puščavskih tleh.

Prva in edina uporaba jedrskega orožja v vojni

Tri tedne kasneje je bila rušilna moč novega orožja na ukaz ameriškega predsednika Harryja S. Trumana uporabljena tudi nad Hirošimo in Nagasakijem, kar je privedlo do kapitulacije Japonske 15. avgusta in s tem konca druge svetovne vojne tudi na Pacifiku. To je bila prva in doslej k sreči tudi edina uporaba jedrskega orožja v vojni in proti ljudem, ki je sprožila tudi žgoče debate o moralni upravičenosti uporabe tega orožja in odgovornosti, ki jo prinaša. V eksploziji bombe, poimenovane "Little boy" oz. deček, ki je eksplodirala nad Hirošimo, je tedaj praktično takoj umrlo okoli 80.000 ljudi. Kasneje je za posledicami eksplozije skupno število žrtev doseglo okoli 140.000.

Prizadeti otroci so se rojevali še desetletja kasneje

Radioaktivno sevanje je v krogu enega kilometra od središča eksplozije povzročilo takojšnjo smrt, pri drugih ožarčenih pa hude ožige, boleče hiranje, rakava obolenja in spremembe na dedni zasnovi. Mestno zemljišče je bilo nevarno radioaktivno še mnoga leta; še desetletja pozneje pa so se zaradi radioaktivnosti pojavljale bolezni in rojevali prizadeti otroci. Tri dni po napadu na Hirošimo je bomba - tokrat z imenom "Fat man" ali debelinko - eksplodirala še nad Nagasakijem, ki je bilo po velikosti primerljivo mesto s Hirošimo. V tem mestu je za posledicami eksplozije takoj umrlo okoli 40.000 ljudi, skupno pa naj bi posledice eksplozije zahtevale preko 70.000 žrtev. Še enkrat toliko ljudi pa je bilo ranjenih.

Little boy je tehal okoli štiri tone

Little boy je bila prva bomba iz obogatene urana. Skupna teža naprave je znašala okoli štiri tone, čeprav je vsebovala vsega 64 kilogramov urana. Od tega je bilo sicer le 0,7 kilograma urana uporabljenega v jedrski fisiji oz. cepitvi, le 0,6 grama te mase pa se je spremenilo v energijo. A to je povzročilo eksplozijo z močjo od 13 do 18 kiloton. Fat man pa je bila implozijska bomba s plutonijevo sredico. Ta bomba je bila za približno 600 kilogramov težja od Little boya, bila pa je po obsegu tudi približno dvakrat večja. Razvila pa je tudi večjo moč; po ocenah okoli 21 kiloton.

Svetovni arzenal naj bi vseboval okoli 50.000 jedrskih konic

Današnje bombe sicer dosegajo tudi več tisočkrat večjo moč od bomb, ki so bile uporabljene ob koncu druge svetovne vojne. Dosegajo tudi moči več megaton. Najmočnejši jedrski preizkusi so uparili celo otoke, kjer so jih sprožili, kar daje slutiti strahovito rušilno moč, ki jo ponuja to orožje. Po nekaterih podatkih naj bi svetovni arzenal vseboval okoli 50.000 jedrskih konic, kar bi bilo dovolj za nekajkratno uničenje planeta. Atomska bomba pa je sprožila tudi novo oboroževalno tekmo in novo, hladno vojno med ZDA in Sovjetsko zvezo, ki pa jo je, paradoksalno, prav atomska bomba pomagala ohraniti na stopnji, da ni postala "vroča". Tveganje pred medsebojnim uničenjem je bilo preveliko, da bi se voditelji nasprotujočih si blokov zapletli v resnejši konflikt. Kljub temu je bil svet nekajkrat na pragu jedrske kataklizme, najresneje verjetno med kubansko krizo jeseni 1962.

Jedrsko orožje uspešno preizkusilo osem držav

Tudi oboroževalna tekma z jedrskim orožjem dobiva vedno nove razsežnosti. Danes je znanih osem držav, ki so uspešno preizkusile jedrsko orožje. Poleg ZDA in Rusije med jedrske sile spadajo še Kitajska, Velika Britanija, Francija ter Indija in Pakistan, najnovejša v tej družini pa je tudi Severna Koreja. To orožje naj bi imel tudi Izrael, Iran pa naj bi ga razvijal.

